

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Martia, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expediția de inserții Adolf Steiner în Hamburg (Germania).

Corespondențe sunt a se adresa la:
Redacția "Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articulii nepublicați nu se însoțesc.

INSETIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rândul cu literă garmonă — și timbr de 30 cr. pentru
 fiecare publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 23 Ianuarie.

In casa deputaților din Budapesta ministrul de finanțe a retras cunoscutele proiecte în privința prorogării terminului rescumpărării obligațiunilor urbariale și a adus în locul acestora alte trei proiecte despre rescumpărarea obligațiunilor urbariale, a obligațiunilor decimelii de vinuri și despre acoperirea unui capital de amortizație anuităților împrumutului de stat. Proiectul din urmă împunerăcesc pe ministrul de finanțe a emis spre acoperirea amortizației anuităților împrumuturilor de stat în fiecare an o rentă de aur de 6% liberă de impozite, în preț nominal egal cu capitalul de amortisat.

Casa deputaților din Viena a acceptat neschimbata legea privitoare la administrație din Bosnia și Erțegovina. Ministrul de interne a adus un proiect, prin care se propune a se dă Galatiului o anticipație de 500,000 fl.

Comitetul delegației austriace a fost adoptat în 30 Ianuarie fără modificări, creditul cerut de guvern, pentru întreținerea trupelor de ocupație a Bosniei și Erțegovinei.

Baronul de Haymerle a dat explicații asupra situației celor două provincii, din punctul de vedere eclesiastic, și a respins împărtășirea, ce se facea guvernului austriac, că nu are incredere în Mahomedani.

Ministrul Hoffman a declarat, că mai multe proiecte de colonisare pentru cele două provincii s-au prezentat guvernului: dar el a amânat studiul lor, pentru că situația acestor ținători nu e încă destul de limpede.

In Petersburg s'a descoperit o tipografie secretă, în care se tipăria „Narodna volia” (voia poporului), o foaie nihilistică, otrăvuri și bombe. Gendarmeria a fost întempiată cu foc din rivolare și a putut intra în tipografia secretă, făcându-și drum cu puterea armelor.

Demonstrațiile rusofile de la 16 I. c., la care participă oficialii druzinelor au provocat în strelce inalte ale Portii o indignație aşa de mare, încât Sultanul a dat ordin lui Aleko pașa, să cerceteze faptul cum s'a petrecut și să pedepsească aspru pe cei culpabili.

Se asigură, că Poarta nu e de parte de a încheia cu Persia un tratat de alianță. Această alianță ar fi fost propusă de a treia putere pentru prevenirea evenimentelor ce se prepară în Asia centrală.

Dieta Ungariei.

In ședința dela 29 Ianuarie n. propunătorii și-au ținut cuvântul din urmă în afacerea tumultelor cunoscute.

L. Mocsáry: Am audit în cursa discuțiunii unele afirmații ce nu se pot trece cu vederea. Față cu contele Apponyi oratorul observă, pentru ce se să fie esimerata unei anchete parlamentare mijlocul din urmă? Din contră cercetarea e mijlocul prim, pentru că antău trebuie cercetat lu-

crul și numai după aceasta se poate formula acusa. E lucru suspiciu că Tisza nu voiesc nici o cercetare, pentru că dinsul, dacă s-ar simți cu totul nevinovat, ar trebui togma să stăruiască ca să se facă cercetarea și poate că prin aceasta ar secera un triumf. Ancheta parlamentară e unicul mijloc posibil în casul de față. Prețând opoziționea intrunită pronunță o sentință înaintea de a cerceta, stânga extremitate cere mai întâi cercetarea și după aceasta pronunțarea sentinței. Si aceasta e și mai cu dreptate.

Intr-o convine oratorul cu Baross și anumit în punctul, că o asemenea procedere nu e echivalentă. Baross a întrebat: cine va responde la provocarea să se infățișeze înaintea anchetei parlamentare? Oratorul crede că nu va exista în Ungaria un cetățean care nu și ar fi de detinută sa a se infățișeze înaintea unei asemenea anchete. Baross a întrebat mai departe: Ce procedere va aplica ancheta cu privire la membrii din armată? Oare se va infățișa baronul Edelsheim Gyulai și dacă nu se va infățișa, nu va fi ancheta blamată? Oratorul are o opinie mai bună despre acești domini și dacă ar și refuza denșii, oratorul are o prea bună opinie despre simțemantul constituțional al Maiestăței Sale decât sănătatea generală, că Regele la un asemenea casă le va porunci membrilor din armată să se infățișeze. Baross și-ndoi despre baza legală a unei asemenea anchete parlamentare, dar oratorul se încrearcă a dovedi că există o bazu legală și voia de a dovedi contrariul însamănă abdicării parlamentului. Propunerea lui Baross cuprinde în sine contradicție, că raportul ministrului președinte se ia la cunoștință și se trece la ordinea dilei. Una însă eschide pe cealaltă. După ce protestează contra afirmației lui Tisza care a dîs că, dacă ordinea să se va stabili așa cum o înțelege densus, vor veni alii Jelaci și Windischgrätz — oratorul recomandă proiectul seu de rezoluție spre acceptare.

Contele Albert Apponyi vine să reasume pe scurt argumentele sale nu voiesc a se demite într-o discuție cu președintele, pentru că a observat deja că nu din motive principale ci din temeuri de oportunitate nu primește propunerea stângăi extreme. Tisza ne împuță contradicțieri, dar cu nedreptul, căci contradicțarea e admisibilă nu între ce a dîs unul și ce a dîs altul ci numai între cele ce unul a dîs într-un timp și cele ce a dîs într-alt timp. Trebuie să se facă deosebire între atitudinea presei și între a guvernului. Cea dintâi lucră sub impresiunile momentului și nu se poate sustrage delă aceste impresiuni. Cu totul altfel lucră guvernul și altfel sunt declarațiile lui. El are timp de precugetare și declarațiile lui sunt durabile. Dar oratorul nu a luat cu vîntul pentru a constata aceasta, ci o face numai pentru a reflecta la cele dîse de ministrul prim despre măsurile preventive. Poate fi adeverat că poliția nu este chemată în genere a luna măsuri preventive, dar în casul de față nu e așa și în gura unui ministru

de interne, care are chemarea a fi săptămînă ordine, o asemenea afirmație devine curioasă. În toată lumea poliția are datorință de a luce măsuri preventive îndată ce astă că ordinea are să fie turburată. (Adeverat! în stânga.) În casul de față poliția nu și-a facut datorință, aceasta se vede din înșuși raportul ministrului, prin urmare desaproba propusă și justificată. Deputatul Baross nu a vîdut eri în espunerele oratorului decât antipatiile personale. E permanentă tactică partidei guvernamentale de a reduce procedura opoziției la antipatiile personale. Oratorul nu astă în incidentele parlamentare de până acum nici un temeu, ba nici un pretest la o asemenea invinsuire. Opoziționea ce e dreptă a fost săilită a combate politica comercială a guvernului, politica lui esternă, legea despre administrație din Bosnie. Si nu se poate afirma că aceste desbateri cuprind momentele cele mai însemnante din viața noastră politică și că ele nu au avut nici o bază obiectivă. (Aprobare în stânga.)

In contră togma în partida guvernamentală se află oameni, cari au antipatiile personale contra opoziției moderate. Casa n'are temeu să fie multă cu rezultatul desbaterei de acum. Adeveratul rezultat și însemnat, dar este foarte însemnată impreună generală, căci țara a vîdut că în această casă nu există nici o partidă pentru turburarea linisicei. Străinătatea s'au putut convinge că n'are cauza a se indoii de consolidarea stărilor noastre. În sfîrșit oratorul mai recomandă odată proiectul seu spre primire. (Aplaus viu în stânga.)

G. Baross dovedește că după art. de lege III: 1848, citat de Mocsáry, nici ministrii nici alte organe nu sunt responsabile unei anchete parlamentare. Oratorul susține părerile desvoltate deja și recomandă propunerea sa spre acceptare.

Punându-se propunerile la vot, majoritatea pre cumpăratoare primește propunerea lui Baross și respinge cele două propunerile contrare.

După aceasta casa trece la discuție asupra proiectului despre acoperirea parțială a deficitului pe anul 1880. Proiectul s'a primit în formă și cuprinde după voia guvernului și semnătura sa a închis la 1 ora.

In ședința dela 30 Ianuarie după notificarea esibitorilor Iosif Madarász provocându-se la comunicare din foaia „Magyarország” a facut propunerea ca casa să îndrumese pe dñul presedinte a cere informațiea dela presedinte delegației ungurești asupra întrebării, dacă este adeverat, că delegația ungurească s'a folosit sau se folosește atât în comisiuni cât și în ședințele sale plenare de o limbă străină și nu de limba maghiară. Casa acceptă raportul dñlui presedinte.

Președintul prezid. Tisza arată că delegația ungurească așteaptă atât de multă a proprie atenție de la guvernul să se lărgescă. Dacă s'au putut da milioane pentru refugiații din Bosnia, trebuie să se dea pentru cetățenii lipsiți ai Ungariei mult ca 60.000 fl.

pe calea reglementară, e o astfel de abatere dela reglement, care, aplicându-se în mai multe cazuri ar putea să userul o preferă și înrădăcinându-se usul în urmă reglementul își va pierde esența. Din acest motiv oratorul să și substea propunerea sa pe calea normală. (Aprobare generală.)

S'a pus la ordinea dilei proiectul de lege despre mijlocirea de împrumuturi pe samea comunelor care nu au semănă pentru primăvară. La § 1. B. Lukács accentuând necesitatea de a se săsă execuționile de dare și de a nu se procede cu prea mare aspira la încasarea speselor pentru întreținerea robilor, în părțile lipsite — a propus în meritul lucrului ca pentru împrumuturile ce le va mijloca statul să se stabilisească suma de un milion. Stabilirea sumei se recomandă și din punct de vedere constituțional. Aceasta propunere s'a respins și proiectul s'a primit nemodificat.

După aceasta a urmat la discuție proiectul despre spesele ce le reclamă lipsa actuală din țară.

Raportorul Hegedüs arată că proiectul împunerăcesc pe guvernă să sprijină pe cei lipsiți sau prin munca sau prin ajutorul un bani și recomandă spre primire.

Alb. Kiss dovedește că sarcinile publice se incasează cu prea mare aspira și fără nici o considerare la starea apusă a poporului. Încasarea contribuției a devenit în Ungaria un jaf sistematic. Că pentru proiect oratorul arată că împrumuturile ce se vor contracta sunt cele mai teribile pentru comunele lipsite. Interesele s'au stipulat cu 6 per cent și comuna întreagă respunde cu toată averea sa pentru achitarea acestor împrumuturi. Cu toate acestea primesc proiectul fiind că ceva e mai mult decât nimic.

Ministrul presedinte Tisza arată că lipsa nu este consecință numai a unei recolte slabe; în cele mai multe comitate nu au fost recolte bune de 4—5 ani. În casul de față nu se poate vorbi de „împrumuturi teribile” pentru că particularii și comunele nu sunt în stare a contracta alte împrumuturi decât dela usurarii cari prețind percents de tot oneroase precănd împrumuturile cu 6 percents stabilite în proiect nu se pot numi oneroase. Recomandă proiectul de lege.

D. Irányi recunoaște necesitatea că erarilii trebuie să se asigure dar nici cei lipsiți nu trebuie să suferă de aceste mesuri.

Ministrul presedint. Tisza arată că proiectul corespunde la amândouă aceste esigențe. După aceasta s'a închis desbaterea generală și proiectul de lege s'a primit.

In desbatere specială a propus Alb. Kiss la § 1. ca acțiunea de a ajutora a guvernului să se lărgescă. Dacă s'au putut da milioane pentru refugiații din Bosnia, trebuie să se dea pentru cetățenii lipsiți ai Ungariei mult ca 60.000 fl.

Ministrul presedint. Tisza roagă pe președintele să nu înfățișeze lucrul său ca și când guvernul Ungariei nu

ar sprigini pe fii lipsiți în măsură de ajuns. Trebuie făcătoare nu e mai mare, de milioane nu e vorba, cere adoptarea nemodificată a § 1, care se și primește nealterat.

La § 2. întrebă C. Thaly pe ministrul de comunicări, dacă e în stare a prezenta în scurt timp camerei un proiect despre construirea liniei Petruvaradin - Șimleu? La aceasta linie s'ar putea întrebui că lucrători oameni din comitatele ce sute de lipsă.

Ministrul Pechy respunde, că construirea liniei numite nu se poate aduce în legătură cu lipsa actuală din comitatele respective. E un calcul greșit acesta, căci oamenii cu toată lipsa, rămân și între impreguri și mai rele în patria lor.

D. Irányi a propus ca să se suspende dispoziția din legea electorală despre cens pe anul 1880 cu privire la acii alegeri care se vor bucura de ajutorul dela stat.

Ministrul presid. Tisza recunoaște că e dreptă propunerea, dar nu e corect a hotărî despre modificarea unei legi dintre cele mai însemnate numai așa per incidentem; deci roagă pe președintele să se retragă amendamentul, de astfel îl asigură, că va subterne la timpul seu propunerii în această privință și este alegat că primii insuși propuneri corespundătoare. Cu aceste se multămesce propunatorul, își rezervă însă o păși însuși cu propunerile sale, dacă ministerul nu va veni la timp cu ale sale propuneri.

Cu acestea s'a rezolvit proiectul.

Proiectul miliției germane.

Foile germane sunt în timpul din urmă conținut proiectului de lege, privitor la „completarea și schimbările legii militare din 2 Mai 1874“ împreună cu esența de motive.

În această espunere de motive se dice că prin sporirea armatei în timp de pace ar fi posibil a se forma 11 regimenter de infanterie (8 prusiene, 1 bavarez și 2 sasone), un batalion (prusian) de infanterie, un regiment (prusian) de infanterie, un regiment (prusian) de artillerie, o campeastră de 8 baterii; 32 baterii campeastră (24 prusiene 4 bavareze, 2 sasone și 2 württemberge), care se vor adăuga la regimenterle existente, apoi un regiment prusian de artillerie pe destră și un batalion de pioneri.

Mai departe se dice în espunere:

„Necesitatea acestor sporiri se vede din următoarea asemănare a formării unor de pace ale:

Germ.	Francia.	Rusia.
Batal. de infant.	469	641 bat. 897
		326 comp.
Escadroane	465	392 406
Baterii de câmp	300	437 373/2
Comp. art. de câmp	116	57 210
Comp. de pioneri	74	112 96

În această comparație bazată pe datele scriitorilor militari nu sunt cuprinse trupele neregulate și locale ale Rusiei. Reaua proporție dintr-un formăriile germane de infanterie și acele ale vecinilor se lămușează mai mult din asemănarea puterii de resboiu. Pe când Germania are 923 batalioane de linie, miliție și rezervă, armata franceză constă din 1266 de astfel de batalioane, 20 companii de chasseurs forestiers și 20 batalioane douanieri, iar a Russiei din 1484 batalioane linie și rezervă. Tot aceeași proporție și cu privire la artleria campeastră. Cavaleria numeroasă a Germaniei e condiționată prin poziționele ei centrale, care nu eschide posibilitatea unui resboiu din diferite părți, un resboiu, care se poate purta cu succes numai prin o operație energetică ofensivă. Aceleași poziții centrale se poate ascrie sporirei celor genuri de armă, care au lipsă de întărituri, — artleria pedestru și pionerii. Prin crearea a nouă părți de armată și ecserierea rezerviștilor cresce: 1. Cheltuieli continue (afara de fondurile de pensiune): Prusia 12 milioane 773.896 mărci, Saxonie 11

milion 822.000 mărci, Württemberg 547 mii 242 mărci, Bavaria 2.017.204 mărci, în total 17.160.243 mărci.

2. Cheltuieli singurative: Prusia 20 milioane 172.216 mărci, Saxonie 3 milioane 220.400 mărci, Württemberg 428 mii 050 mărci, Bavaria 2.892.500 mărci, în total 26.713.166 mărci. Între aceste cheltuieli nu sunt cuprinse acele ce se vor face prin imunitatea corespondătoare a casarmelor.

Din un articol de fond al diariului „National Zeitung“ mai estragem următoarele:

„Proiectul legei militare ce se adaugă la legea militară a imperiului din 2 Mai 1874, propune în prima linie un seputen. Puterea armată din timpul de pace, după proiecte, trebuie făcută legal din 1 Aprilie 1881 până la 31 Martie 1888. Legea din 2 Mai 1874, după inscripția din Decembrie 1871, numără 41.610.150; un procent din populație ar da o putere armată, în timp de pace de 401.659 oameni. Noua propunere se bazează pe enumerația din 1 Decembrie 1875, din care rezultă o populație de 42 de mii 727.360; puterea armată deci o să fie în viitor de 427.270 oameni.

Se va propune o măsură pentru instruirea rezervei de prima clasă, în timp de pace. Cele 4 exerciții să cuprindă 20 de săptămâni și să nu cadă vara. În modul acesta se vor pregăti o mulțime de oameni apăziți în armată, o instituție care de și nu corespunde în total cu armata teritorială franceză, totuși merge în paralelă cu ea.“

Sporirea armatei germane.

„Köln. Ztg“ care aparține partidelor naționale-liberale, se exprimă astfel în privința proiectului:

„Ori căt de pacnică ar putea să fie epoca noastră, trebuie să fim totdeauna armată. Dacă Franțeza s-ar fi temut de noi, acum deces ani, ne-ar fi lăsat în pace. Nouele prescripții, privitoare la instrucția militară a oamenilor din rezerva complementară, vor părea aspre populației germane. Cariera mai multor tineri va fi impeiedicată, când le vor trebui să se ducă să facă de patru ori exerciții militare în timpul celor două-decii ani care constituie perioada medie a vieții.

„Pe de altă parte, e de regretat că imperiul să fie silit să întrebuițe, pentru armată, sporirea de venitură ce se crede că se va obține și ca micșorarea imposiților să fie încă amănată până la o epocă de departă. Să sperăm, cel puțin, că autorii proiectului nu se amângesc în privința sporirei veniturilor.“

„Köln. Ztg“ adaugă:

„E probabil că în Reichstag art. 1 al legii care tinde a ficsa din nou efectivul pentru șapte ani va intima, ca și în 1874, o oponiție, care se va pune pe terenul constituțional. Dar e probabil că guvernul va triumfa în contra acestor obiecții prin considerații trase din necesitatea de a da Germaniei siguranță.

„Se cer mari sacrifice poporului german, și nu va fi prea mult toată iubirea germanilor pentru țara lor ca să le poată industa.“

„Die Post“ din Berlin, care își ia inspirația sale din cercurile diplomatici, fără să își dea părere, reproduce pe a „Nat. Ztg.“ după care sporirea armatei germane are de scop de a face față unui atac eventual venind din partea Franței și Rusiei coalizate.

„Germania“ organ clerical, crede că Germania va fi sărobrită cu timpul de propriile sale înarmări.

„Reichstagul va vedea din nou punându-se cestiuene de-a se sci dacă se pot impune națiunii sarcine mai grele fără a mina puterile sale economice. De sigur, ori ce Germania doresc ca imperiul să fie în stare de-a respinge un atac, vină el de la Apus sau de la Răsărit; dar e indios că pentru aceasta ar fi necesar de-a spori armata în asemenei condiții.

Pericolul de-a vedea pe Germania sdrobită supt greutatea armaturei sale de fer, care devine mai grea din an în an, este prea grav ca să fie trecut cu vederea.“

„B. Ztg“ din Berlin, se exprimă astfel:

„Suntem încolțiti de imposibilitatea absolută de-a impune noile sarcine poporului. Armatura prea grea va strivii armata, și ea nu și va ajunge scopul dacă nu va apăra de căt un cadavr.“

Același diar adaugă:

„Dar ce va dice poporul dacă, în schimb, sacrificiilor tot-de-uma mai grele ce îi se cer, nu i se dă de căt o sporire a bugetului armatei?“

„Otărarea depinde de popor: să se scoale el pretindeni, în toate circumstanțiile electorale, pentru a declara că numai deputații cari ar respinge o nesferă sporire de chielui sciu a ocruti interesele națiunii.“

In sărșit „A. Ztg.“ care reprezintă opinia liberilor moderati din Germania de Sud, dice:

„Dacă alianța Germaniei cu Austria a făcut să se nască speranța că pacea va fi menținută și că imperiul să va pute opri în calea periculoasă a sporirii neîncetate a puterii sale armate, această speranță este cu desăvârsire amăgită.“

Iacă acum și așteptările catorva au fost austriace asupra proiectului de sporire a armatei germane:

„Die Presse“, din Viena, foaie ministerială, dice că proiectul de lege pentru sporirea armatei germane este „un strigăt de alarmă aruncat în mijlocul musicilor pacinici din dilele din urmă“. „Toată lumea se aștepta la o sporire, dar nu la asemenea cifre“:

„Înarmările germane nu sunt o amenințare pentru cutare sau cutare țără; dar arată că, pe când, de o parte, se alarmau populațiile cu ameintările scrise pe foi de hărție, la Varzin se lucra. Proiectul este un respus la rodomontadele diarelor ruse care declarau că, în Germania, erau obiecte scumpe pe care un năvălitor le-ar putea lua.

„Că pentru Apus, însemnatatea proiectului de lege va fi asemenea înțeleasă.

„Cu toate propunerile făcute de către Ruși, politicii Francezi nu sunt încă destul de legăti pentru ca să se poată privi proiectul german ca un respus făcut direct Franței. Înțelegem acum grăbirea cu care „Nord. A. Ztg.“ stăruia, mai de-ună-dată asupra neintervenirei Germaniei în afacerile interioare ale Franției și desmîntia articolele faimoase ale „Köln. Ztg.“ care pareă a face se depindă oarecum existența unui cabinet francês de bunăvoie principelui de Bismarck.

„O scrisoare oficioasă adresată din Berlin „Pol. Corr.“ din Viena relevăază că aceste articole emană dela nisice diplomați germani în disponibilitate.“

„N. fr. Pr.“ dice că proiectul acesta e respusul Germaniei la agitația panslavistă, „dar acest respus va costa cam scump pe contribuabilii“. „N. Pr.“ insinuază că proiectul va fi vădit rău în Austria: „Nu e numai Germania care va fi puțin edificată prin răul exemplu dat căci acest rău exemplu ar putea prea bine să fie imitat“.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Caransebeș, 4 Februarie 1880.
In 26 Ian. a. c. pe la 12 ore se respindă prin oraș faima, cumca căsariul comitatului Francisc Hau s'ar fi impușcat. Aceasta se adeveră mai târziu prin afarea amintitului cassariu impușcat în grădina lui din Teiuș.

Indată după isbugnirea catastro-

fei în comitatul Severin, Hau văzdușe despoiat de increderea concetățenilor sei și temându-se, că în urma cercetărilor va fi suspendat din postul seu, își propuse a se sinucide. Într-o di merse în prăvălia domnului Halle & Deutsch să cumpere un pistol, însă neconvenindu-i se depărta fără pistol. Neguțătorul Halle îi deveni lincer suspect și incunoscătorul său despre aceasta pe cei mai intimi amici ai lui Hau. Acestia se și siliră veșendul de tot desperat, a l'incurgia, însă descoperirile comisiunii cercetătoare luând dimensiuni tot mai mari, silira pe Hau își executa planul.

La aceasta a mai contribuit și impreguriarea, că cu o di mai înainte veni în cancelaria lui tutorul minorilor remăși după repausul capitan Roman rugandu-l să i are obigațiunile minorilor. Hau îl asigură, că obligațiunile respective se află în casă. Tutorul nu s'a mulțămit numai cu asigurarea aceasta, ci pretinse a i se arăta, deoarece în urma faimelor respondă el nu mai poate avea încredere în funcționarii comitatului.

Hau ca un bărbat plin de caracter, satifică cererii tutorului, însă numai dăin scie ce s'a petrecut în momentul acela în interiorul lui.

În 26 Ian. la 8 ore dimineața cumpără de la Halle un revolver de calibrul cel mai mic, dicând cumcă un amic l-a rugat să cumpără un atare revolver. Halle venind mai târziu în prăvălie și aflând, că Hau totuși și-a cumpărăt un revolver, indată facă atenții pe amicii lui Hau cari il și căntărau indată în toate părțile, însă nu'l aflără, deoarece Hau se dusese la grădina lui din Teiuș, o jumătate oră depărtată de oraș.

Aci scrise două episoade și le trămisse prin pânduri său vice notarului comitatului Schönenfeld. Nu trecu mult și tramite și pe socia pândarului lui în oraș. Acum păsesecă la execuția propusului seu. Incarcă revolverul — singur mărturisesc aceasta — ia o oglindă în mână și descarcă sprețul dreaptă.

Fără de ași perde prezența se returnă pe patul din apropiere, unde îl și aflără mai târziu.

Cele două episoade au fost adresate: una soției lui, eară cecală comisariului regesc Nic. de Ujfalussy. În cea cătră soție se escusă, că între impreguriile, în care a ajuns, nu i mai este posibil a trăi mai departe și dispune în privința averii.

Medicii neputând afăa proiectul îl transportără acasă și îl declară de necurabil.

Comisariul regesc indată ce primă epistolă lui Hau săgăda cassa comitatului și convoca comitetul administrativ, în care cetei următoarea epistolă:

„Illustrissime!

„Rusineea, ce mi-a făcut-o Pausz, mă indemnă la acest pas. Deși sunu consciu, că n'am făcut ceva, despre ce nu 'mi-ăști pută da socoteală, totuși eu am pierdut încrederea locuitorilor, ceea ce documentează că locuitorii cu căpitanul Bihou.“

„Toți banii, ce i-am primit dela Eperjessy (antecesorul lui) i-am administrat totdeuna cu credință și onest. Me rog a cerceta și a vă convinge, că eu nici n'au visat de ceea ce face Pausz. Pausz îmi datoresc prin giro și în bani gata 1150 fl.; ve rog Illustrissime a mijloaci ca familia Pausz să reîntoarcă sumă a cestașilor sărmănilor mei copii drept rescompensare pentru viața mea.

Vă multămesc Illustrissime pentru încredere, ce mi-ăști arătat tot deauna.“

Comitetul administrativ, cercetând cassa sa a convins, că Hau ce a primit a administrat cu credință și onest și că asupra manipulării lui nu poate căde nici o umbră de prepus.

Fondul granițăresc încă nu este revidat. Se audă însă, că din 12000 obligațiuni de ale fondului s-ar fi plătit 400, fără de a se fi avisat fondului banii.

Casariul Hau se află la simțiri însă medicii nu au speranță că va scăpa. În 29 Ian. a fost operat, însă proiectilul nu s'a aflat.

Pausz nu se scie unde se află. Epistola curentătoare sună:

"Suspandal vice-comite al comitatului Severin Ioan Pausz acusat pentru prădarea banilor publici s'a îndepărtat pe nesciute, de aceea se curentăză prin aceasta. Sunt recerate toate județele regesci a erau pe acuzatul și în casă de afaceri a'l prinde și a'l escortă în temniță acestui tribunale".

*Ioan Scherff
jude. cercet.*

Eroul dilei e ginelele ministrului B. Szende, faimosul vice-comite Pausz, înaintea căruia mai eră alătări tremurau toți funcționarii aplecați de aici, acel vice-comite, asupra căruia ministrul President Tisza s'a exprimat în casa țării: "În țeară întreagă guvernului nu are un funcționar așa harnic (cred în furături) de administrație cum este Pausz".

În 10 Septembrie 1877 scrise o persoană binevenită în acest comitat unui militar din de o poziție mai înaltă despre funcționarii comitatului Severin următoarele:

"Să te informez acum și despre administrație actuală a comitatului.

Trebue să mă exprim scurt, deoarece mi se revoltă inimă, când cuget, ce mijloace s'au întrebuințat spre a crea un provizoriu.

Populația a fost răpita de dreptul de alegere al funcționarilor, pentru că să se denumească astfel de indivizi, caru nu ar fi fost aleși nici și nici unde.

Individii acestia sunt înruditi cu ministrul Szende și cu comisarul respectiv — exceptând 3—4. Ei nu au calificația de a fi posturile oferite lor. Cei mai mulți sunt indivizi inglocați în datorii, lipsiți de ori ce morală, între acești indivizi pedepsiti pentru defraudații și furături.

Nici măcar unul nu cunoaște legile graniței. Voința lor e lege. În locul legii domnește mai mult arbitrial impreunat cu terorismul.

Între funcționari se află adesea rate esențe catilinare, a căror loc de petrecere mai potrivit ar fi temnița criminală.

Dacă a fost voia cuiva să pedepsescă poporul pentru credință și faptele sale neasemănătoare instrumente mai potrivite nu ar fi putut afla de cum sunt funcționarii denumiți. Dar de ce să ne mai plângem? Provisorul e dea sanctonat."*)

Epistola aceasta s'a comunicat

* „Ich soll Dir auch Auskunft über die jetzige Comitis-Verwaltung geben.

Ich muss mich sehr kurz fassen, da sich mein Ge- mitth empört, wenn ich nur daran denke, welche Mittel angewendet wurden, um ein weiteres dreijähriges Provisorium für das Comitat zu schaffen.

Der Bevölkerung wurde das Recht der Wahl ihrer Beamten entzogen, um Individuen zu Beamten zu ernennen, die hiezu niemals und nirgends gewählt worden wären.

Diese Individuen gehörten der Sippe des Ministers Szende und des königl. Comisarii an — mit Ausnahme von 3—4. Sie besitzen sammt und sonders nicht die Qualification für die ihnen verliehenen Posten. Es sind meist durch und durch verschuldet, alle Moral băut, darunter wegen Defraudation, Diebstahl etc. bestrafe Individuen.

Nicht ein Einziger kennt die Grenzen des. Ihr Wille ist Gesetz. Statt des Gesetzes herrscht meist Willkür gepaart mit Terrorismus.

Es gibt unter den Beamten wahre catilinare. Existenzien, deren passendster Aufenthalt das Kriminal-Gefängnis wäre.

Hat man das Volk für seine beispiellose Treue und Aufopferung züchtigen wollen, so hätte man nicht tauglichere Werkzeuge finden können, als es die er-nannten Beamten sind; doch woan klagan? Ist doch das Provisorium sanctionirt worden."

Maiestății Sala regelui intr'o călătoare la stațunea Czegeled.

Mai multe cu altă ocazie.
Al on. D.V. stimătoriu
Mandrea.

Varietăți.

(* Sibiul și Transilvania) în 28 Ianuarie au stat în fruntea Europei în privința frigului. Nici una din toate stațiunile de observare meteorologică în Europa, din Ha paranda și Ulnaborgh începând, n'a arătat adeca în diua lui Carol cel mare un grad de temperatură aşa scădit.

(* Bal.) Junimea română din Arad va arangia Joi în 14/26 Februarie an. cur. în Arad în sala din otel „Crucea Albă" un „bal român", al cărui venit este menit pentru alunnele institutului pedagogic teologic român din Arad. Începutul la 8 ore sara. Bilete de intrare: Pentru familie 4 fl. pentru persoană 2 fl. Aurel Suciu adv. preșident, Dr. Lazar Petroviciu casarui. Oferte generoase se pot trămite la adresa casarului numit.

(* Bal.) Societatea academică socială-literară „România-Judă" în Viena va fi înăuntră — după cum anunțasean deja în unul din numerii trecuți ai foaiei noastre — „Balul Român" în 14 Februarie st. n. în „Grand Hotel" sub patronajul mult onoratelor doamne: Angelina de Bălăcean, Matilda Dumbrău, Germani, Barona M. Hye v. Gloneck n. de Filișano, Teresa Eduard Kanitz, Celestina de Oppolzern Mautner-Markhof, Elena F. Suessut, Aurelia Trapska-Kron. Venitul curat și destinat pentru susținerea „cabinetului de lectură" al numitei societăți și pentru ajutorarea membrilor ei lipsiți de mijloace.

Bureau: Localitățile „Românie June", 1, Sonnenfelsgasse, Nr. 1. Edarea biletelor de intrare din 4 Februarie în fie care di dela oarele 10 a. m. — 5 p. m.

Bilete pentru Domni fl. 6. pentru Doamne fl. 3.

Pentru comitetul Balului.

Dr. St. N. Ciurcu.
președinte

(* Multămită publică). Subscrisul mă aflu indemnătă să exprime d-lui George Munteanu paroh gr. cat., și învățători dirigență la scoala capitolă din Vîstea inferioară cea mai profundă multămită publică, căci densusul mi-a scăpat pre soție mea dintr'un morb foarte periculos tocmai în momentul de criză, când medicul său declarat că numai e speranță de viață că și pentru ostenelele ce le a prestat cercetând-o până la sănătatea, prin prescrierea dietei. O probă destul de pipăită despre însemnatatea ce o are propunerea medicinei pastorale în instituție teologice.

Chirper în 21 Ianuarie 1880.

Georgiu Borzea,
paroch gr. or.

(* Miseria în Ungaria), cu deosebire în cercul „Felvideke" și „Szobranec" din comitetul Unger și ajuns la gradul suprem. Poporul flămîndesc și nemulțumirea e aşa de mare, încât familiile întregi își părăsesc casele și pleacă în lumea largă. În valea Turja se pregătează din făină măcinată din coceni de cucuruz un fel de nutremēnt, cu care bieții oameni își mai susțin viața. Din raportul pretorilor se constată, că în cercul Felvideke numeral suferindilor se urcă la 4073 și în cercul Szobranec la 489 de capete.

(* Catedră de limba română în Montpellier). Academia noastră a primit dela Montpellier înscrisă, că în acel oraș s'a înființat o catedră de limba și literatura română.

Infințarea acestei catedre se datoră inițiativă luată de societatea limbilor neo-române dela Montpellier.

Românii se pot felicita de această noutate. „Alegătorul."

(* (Din Hundrebechii) se scrie, că anii de curând trecuți au fost pentru economii agricoli foarte vitrigi încât nu au știut, cum să și mai mute necasul de pe odi pe alta. Anul trecut ne a înzestrat cu recolte căt se poate de bogate precum și în fén. Am avut cu acest articol și concurată bună, adunându-se la noi mai multe sute de oi spre consumarea făului de prisos. În acest articol aveau să speseze și doi Sași din comună noastră o remunerare bună a ostenelelor sale, adunând mult fén laolaltă în hotar; dară în noaptea de 16 Ianuarie a. c. o mână sacrilegă a dat foc acelu fén, carele a ars până în pămînt în preț de aproape 150 fl. v. a.

Făptuitorul nu s'e scie; se presupune, însă nu îndrăsnește niminea eșia la lumina dilei. Destul: că speranțele nenorocitorilor au apus.

*Ioan Grecu m. p.
paroch.*

(* Anul 1880) e un unicum calendaric. Se distinge adeca prin acesea, că are un Februarie cu 5 Duminici, o înțemplare, carea se ivese într'un veac debin de 3—4 ori, în acest secol însă nu se mai repetea. Aceasta s'a mai întemplat dela anul 28 după Christos încoace până în éstan de 65 de ori; casul din acest an este al 66-lea și se va mai repebi încă în anul 1920, 1948 și 1976. Diua visectă cade în a 3 dimineacă din postul Pasăcilor, o a 2-a împregiurare, carea până acum s'a mai ivit numai în anul 1604 și 1828 și se va mai repebi încă în anul 1948.

(* Palatul administrativ din Iași) a fost zidit la 1805 de către Domnitorul Moruz. Destinat ca locuință a Domnitorilor Moldoveni, acest palat a fost prada flacărilor la anul 1827 Iulie 20 sub domnia lui Ioană Sturza. El a fost restaurat apoi la anul 1844 de Domnitorul Mihail Sturdza, care a dat reparatul palatului în întrepriza unei companii compuse din boerii Vasile Alecsandri (tatăl), Negroponte și Privilegie. O legendă pretinde că acest palat este legat prin o subterană cu Cetățuia. Actualmente palatul a fost asigurat la societatea România pentru suma de 800,000 franci, din care o optime privesc pe societatea de mai sus, iară restul de 1/8 a fost prin ea reasigurat la alte societăți de asigurare.

(* Zăpada) în ținutul dela Bâia mare e un stângin de groasă. Multe case, sopuri, grăjduri și alte surpat de geutatea zăpelei. Se întâmplă de preacolo se prind căprăoarele de vii. Un locuitor din Firizora a mănat din pădure până la el în curte 5 căprioare; în valea dela Borpatak s'au prins 2, în Mistofală și în ținutul dela Bujak căte o căprioară.

(* O aventură cu hotii). Din Neoplanta se scrie lui „Napole": Fernbach, un proprietar bogat, plecă în 28 l. c. trăsura din Kis-Kér spre Temerin și luă pe drum și o băbăbără serăca cu el. La urecarea băbărăi în trăsura însă el observă sub rochie ei vestimente de bărbat, dară el nu și perdu prezența ci aruncându-si luleau la pămînt se rugă de băbără să-i-o rădice și dee. Hotul băbără — coborânduse după lucea, Fernbach în același moment dând biciu la cai, se depărta de hot ca fulgerul. Hotul vădenduse înșelat a descărcat două pușcării asupra lui Fernbach dară nu l'a nimerit. Asemenea nu i-a putut face nimic nici alti doi soți de ai hotului înșelat, cari

la pușcăturile acestuia eșiseră din proprietatea drumului la iveauă.

* (Un lup gigantic) s'a impuscat în pădurile contelui Francisc Széchenyi în Tarrocca. Bestia pușcată are o lungime de 174 centim. pre cănd Brehm dice: că lungimea unui lup desvoltat tare debia poate să fie de 106 Centim.

* (Un oraș vândut). In Englera se vândut un oraș de 10,000 locuitori și de 74 acres mărimă. Doară că și în Englera stau reu împregiurările sociale.

(* Rectificări). In respusul meu către-nul Mangra s'a facut unele omisiuni binefăcătoare, pentru care va aduce prin aceasta multămîta mea cordială! Înse s'au stricrat și unele erori tipografice, prin care în multe locuri se strămută înțelesul unor construcții, eară în unele locuri înțelesul devine manc. Pentru aceea vă roga cu toată stima să binevoiți a face următoarele: rectificări.

In nrul 147 față antăi, coloana 1 alin. 3 să se adauge la fine: nu scie de unde apucă. Coloana 3 alin. 2 și alin. 8 în loc de „eparochii" să se cetească eparchie, în loc de „tot și" să se cetească totuși. Față a două, coloana 2 alin. 2 și alin. 3 în loc de: „făină de congresul national eretic", să se cetească: înainte de a fi congresul național eretic.

In nrul 148 față a două, coloana 3 alin. 1 și alin. 5, în loc de „mai iute" să se cetească: mai antăi.

In nrul 149 față antăi, coloana 2 alin. 1 la fine se adauge: prin urmare expresiunile „lucruri elementare" nu are să deroage de căt dlui Mangra. Tot în aceasta coloană alin. 2 și alin. 12 în loc de „tot acela" să se cetească: toți acela. Față adoua, coloana 1 alin. 1 și alin. 25 în loc de: „pentru aceea doară" să se cetească: pentru aceea

In nrul 150 față antăi, coloana 1 alin. 2 și alin. 3 în loc de: „datorințele dogmei călugăresc", să se cetească: datorințele tagmei călugăresc. Tot în aceasta coloană alin. 3 și alin. 5 în loc de: „va dice" să se cetească: vrea dice. Tot în aceasta coloană alin. ultimă și și alin. ultim în loc de: „complicăriile lor" să se cetească: explicațiile lor. Față a două coloana 1 alin. 4 și alin. 7 în loc de: „care a fost oprit" să se cetească: care a facut ceva ce a fost oprit. Coloana 2 alin. 2 și alin. 9 în loc de: „va pute" să se cetească: vrea pute. In alin. 6 și alin. 5 în loc de: „constanță" să se cetească: constans. Coloana 3 alin. 1 și alin. 5 în loc de: „lui vedem" să se cetească il vedem. In alin. 2 și alin. 15 și 21 în loc de: „impăratul Constantin" să se cetească: împăratul Constanț. Tot în această alin. și alin. 28 în loc de: „patriarchul Constantin" să se cetească: patriarchul Constanținopolie. Tot în această alin. și alin. 34 se completează astfel: „se vede din această istorie cum că antecesorii lui amendoi au fost eretici". In alin. 3 și alin. 7 în loc de: „birues" să se cetească: birfesc. In coloana 4 și alin. 1 în loc de: „protosincelatului" să se cetească: protoscrisitului (protosecretariatului).

In nrul 152 față a două coloană 3 alin. 1 și alin. 16 între parenteze să se cetească: Elenă născută din femeia cea de Ungur. Coloana 4 alin. ultimă și alin. 2 în loc de: „smintit" să se cetească: mintit; față a treia, coloana 1 alin. 4 și alin. 2 în loc de: „că am aflat cu cale" să se cetească: că nu am aflat cu cale.

Recomandandu-mă înaltei d-voastre considerații sum în

Spreșă la 3 Ianuarie 1880.

prea stimătoriu
Mihaiu Sturza m. p.
protoopop.

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Români prim Alpii dalmatini.

În anul trecut „Telegraful român“ a împărtășit ceterilor „notițele istorice“ ale profesorului Kaluzniacki despre „Coloniștii români în Galitia.“ Atunci ne-am fost rezervat a reveni asupra părței prime din memorial academicul Miklossich, care — după cum își aduce ceterii a mințe — în tom. XXX al memoriei Academiei imper. din Viena (clasa filos.—istor.) a prezentat o lucrare „Despre migrațiunile Românilor în Alpii dalmatini și în Carpați“. Facem deci loc și celor scrise de prof. Miklossich:

Despre migrațiunile Românilor în Alpii dalmatini.

În Istria rezărteană în spre meadă noapte din lacul del Cecipi, pe coastele sudice și apusene ale Ucica-Gorei (Monte Maggiore) locuiesc în massă compactă în parohiile Brdo, Suvnjevită, Crbune și Paz și, despartită de acest district, în satul Jelane (parochia Mune, în spre meadă) de drumul cu ducă la Fiume (Triest), în Ciceria, locuiesc, dic, un popor, a cărui limbă arată, că el face parte din neamul românesc.)

Astăzi redus la un număr cam mic — indicațiunile șovăesc între 3000 și 6000 de suflete, ce-și astăză esplicarea sa în impregurărea aceea, că limba Românilor acestora, adaptătoare numai în sunul familiei, a cedat în public limbii croațice — acest popor mic foarte probabil s'a estinodinără dela mare pănă la mare, dela sunul Fiumei pănă la cel al Triestului: cel puțin Irineo della Croce (Giovanni Maria Manarruta 1627—1713) în Istoria della città di Trieste. Venetia 1698. Pag. 335, raportează despre coloniști români în Obcina, Trebici și Padrici în ceea mai nemijlocită apropiere de Triest, despre coloniști, a căror naționalitate românească se arată mai pre sus de ori ce îndoială nu numai prin numele „Rumeri“^{a)}, ci și prin cuvintele împărtășite din limba lor precum: *berbaz homo, fizori filii, puine panis.*^{b)}

Incă pentru originea Românilor istriani, apoi trebuie respinsă înainte de toate părerea aceea, că poporul acesta s'a format în patria sa de astăzi din contopirea unui element indigen cu colonistii români, de-oarece limba sa este cu mult prea aproape înrudită cu aceea a Românilor dacici și macedoneni, decât să poată fi probabilă părerea aceasta. Ei însă în cale și faptă, că se astăză în limba Românilor istriani cuvintele de origine slavoană, caru își pot fi imprumutate nici din limba Slovenilor nici din ceea a Criaților din Istria, ci trebuie să se tragă din limba Bulgarilor. Cuvintele aceste sunt *dembok* adănu, ce prin nasalul seu trădează originea bulgărescă, deși bulg. *dlubok* de astăzi nu scie de năsal: *s. dubok*, croat. *glubok*, *dubok*, nsl. *globok*, *dobandesk*, daco-rom. *dobândesk*: bulg. *dlubd* din *dlubnd*, vsl. *doband*, croat. *dubud*, nsl. *dobod*, grumb. *urit*; bulg. *grub* din *grzmb*, vsl. *grambz*, croat. *grub*, nsl. *grob* mare: *grobu hişa*;

^{a)} Cf. H. I. Bidermann, Die Romanen, pag. 79. 184.

^{b)} Într-un raport al parochului dela Pinguente către episcopul Tommasini de pe la anul 1650 se dice: „I Morlacchi, che sono nel Carso, hanno una lingua da per se, la quale in molti vocaboli è simile alla latina.“ H. I. Bidermann, Die Romanen, pag. 82. Să se ieie în considerație, că în seculul al septe-spre-decealea se aflau Morlacî în munjii cascici: ei sunt amintiți deja în documente din 1517 (Chichii et Murachi) și din 1540 (pag. 87. 88).

^{c)} Oltre l'idioma slava comune a tutto il Carso (i Chichii) usano un proprio e particolare consimile al valacceo, intracciato con diverse parole e vocaboli latini. H. I. Bidermann, Die Romanen, pag. 82.

preprobri *hlébi*, *témpeš* (corect *trampesk*) daco-rom. *tampesk*, bulg. *tup* din *tump*, vsl. *tampz*, croat. *tup*, nsl. *top*, *undica*, daco-rom. *ungică* (= unghita); bulg. *vadica* din *vandica*, vsl. *andica*, croat. *udica*, nsl. *odica*, *vodica*. Cuvintele astăzi arată, că Români Istrieci se trag dintr-o țeară locuită și de Bulgari.

Se nasc acumă următoarele întrebări: 1. Care este patria primăvara a Românilor din Istria? 2. Pe ce cale au ajuns ei din patria lor primăvara în locuințele lor de astăzi? 3. În care timp este astăzi a se pune înmigrăția lor în Istria?

Prima întrebare: Care este patria primăvara a Românilor istriani? Unii par aplecați a admite, că Români Istrieci au înmigrat dela Dunărea de Jos. Acela însă care este convins despre coerența Românilor acestora cu aceia, pe care i-așa în seculii anterioiri pe pământ croatic și sărbesc, va privi afirmația aceasta de neprobabil și va căuta patria Românilor istriani în patria primăvara a Românilor în general. Cei care au despră patria primăvara a poporului românesc să atractă asestorii; ea însă nu s'a rezolvat încă. Fie căm permis a'mi exprima aci părerea mea, după care patria primăvara a Românilor este a se căuta înspite meadă-dile dela Dunărea). De aci se trag și Români Istrieci.

A doua întrebare: Pe ce cale au ajuns Români istriani în locuințele lor de astăzi? Pentru a răspunde la întrebarea aceasta, este de lipsă a lui în privire pe acel Român, care odiocă locuia în țările Sérbilor și a Croaților.

(Va urma).

* Miklossich se deosebesc însă de Rösler. Amândoi susțin formarea naționalității noastre în țările situate înspre sud de Dunăre. Pe cind însă Rösler ne face să înmigrăm în Dacia traiană abia de pe secolul XIII incoloc, adăcă to cmai după Săsi (1141—1161), Miklossich, cel puțin într-o scriere de mai înainte, adăcă ca an incipient a ocupă țările locuite de noi astăzi încă de prin secolul VI. — Notă Redacțiunei „Tel. rom.“

Indreptare. În nr. ultim s-au străcurat mai multe erori de tiparist. Astfel pe pag. 35, col. IV, alin. II este a se ceta 2000 în loc de 20,000; pe pag. 37, col III, alin. I: *Craiove* în loc de *Cigovă*; tot acolo alin. II și III: *Cariegi* în loc de *Haggiadi*.

Bursa de Viena și Pesta din 3 Februarie 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	102.70	103.—
I emisiune de oblig. de stat dela dramul de fer oriental ung.	—	80.25
II emisiune de oblig. de stat dela dramul de fer orient ung.	93.50	91.25
Oblig. de stat dela 1876 de ale statului ung.	81.20	81.25
Imprumutul drumurilor de ferung. Obligaționiung. de rescumpărare pămăstură	119.25	119.75
Obligaționiung. cu clasuri de sortire	89.50	90.—
Obligaționiurbană temesjana	—	87.50
Obligaționi urb. temesj. cu clasuri de sortire	88.25	88.25
Obligaționi urbană transilvania	—	87.—
Obligaționi urbană croato-slavonice	87.—	87.25
Obligaționiung. cu recompunăre decimale de vin	90.25	90.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	91.25	92.15
Datorie de stat austriacă	92.10	93.—
Scriji de stat dela 1860	80.10	86.50
Scriji de stat dela 1860	132.—	—
Acțiuni de buncă austro-ung.	849.—	838.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	277.50	279.—
Acțiuni de credit aust.	303.60	304.50
Scripti ungurești cu premii	—	116.50
Argint	—	—
Galbin	5.55	5.48
Napoleon	9.34 ^{1/2}	9.35
100 marce nemijosi	57.85	57.85
London (pe polță de trei luni)	117.—	117.25

Economic.

Mediaș, 31 Ianuarie n. Pro hectolitră: Grâu 8.80—9.20; Grâu scărat 8. f. 7.40—7.70; Săcără 8.5.40—6.50. Ovăz 8. f. 3—5.10; Cucuruz 8.48—5; Sămână de ceneapă 8. f. —; Fasole 8. f. 7.50—8; Măzare 8. f. —; Cartofi 8. f. 1.80—2; Făină 8. f. —; cel vecchiu; cel nou fl. —; —; Ceneapă 8. f. —; Slăniță pro 100 chilo: fl. 50—60; Unsăre de porc 8.55—60; Său de luminișări 8. f. —; Spirt pro grad cr. —; carne de vită pro

chilo 40 cr.; carne de porc — 40 cr. carne de viță 40—44 cr. ouă 3 de 10 cr.

Sighișoara, 31 Ianuarie n. Pro hectolitră: grâu 8. f. 8.50; grâu scărat 8. f. 6.20; săcără 8. f. 6; ovăz 8. f. 2.70; cucuruz 8. f. 4.30; cartofi 8. f. 2; fasole 8. f. 4.50; pro 100 chilo: slăniță 8. f. 50; chilo: carne de vită 44 cr. carne de porc 44 cr.; carne de oaie — er; său de bovine proaspăt 8. f. —; (pro 100 chilo): topit — fl.

Brașov, 31 Ianuarie n. Pro hectolitră: Grâu 8.5—8; Grâu scărat 8. f. 6.20; Săcără 8. f. 5.10; Măzai 8. f. 6; Măzare 8. f. 7.10; Linte 8. f. 9.20; Fasole 8. f. 6.35. Sămână de ceneapă 8. f. —; Sămână de ceneapă 8. f. —; Cartofi 8. f. 1.55 pro chilo; carne de vită 44 cr. carne de porc 44 cr.; carne de oaie — er; său de bovine proaspăt 8. f. —; (pro 100 chilo): topit — fl.

Budapesta, 31 Ianuarie n. Împreguriările timpulice în septembrie trecută au corespuns pe deplin anotimpului, dominând însă și acum un ger moderat; ba putem șice, că ele sunt deja încătuă mai line și fiind în cele 2 deile din urmă chiar frumos și plăcută aveam toată nădejdea, că căt de curând ne va surprinde timpul primăverei. Termometrul arăta de la + 2 R° și se pare a se urca din dîn în dî. Pre lângă toate aceste ghiță de pe riuri încă n'a inceput a se rupe și această împreguriare ne pricinuiește frica, că vom avea să intimpinăm încă evenimentul neplăcut. Sămânăturile încă nu se pot judeca, dacă au patimit ceva sau ba; avem însă nădejdea, că frigul nu lea strică până acum nimică. Toate aceste împreguriări, au influențat, de în septembrie trecută bucatele nu său scumpit. Prejudiciul tuturor articolelor s'a finit mai mult la niște vîrfuri de preajme de mai înainte. Așa notam în special:

Grâu la 50—60,000 m. m. a trecut cu fl. 14—14.50; săcără la 4000 m. m. cu fl. 10—10.25; orzul la 4000 m. m. cu fl. 8.30—8.80; ovăzul la 3000 m. m. cu fl. 7.55—7.60; cucuruzul la 6000 m. m. cu fl. 8. 80—7.85; făină tot cu amăsa a trecut, că și mai înainte. Asemenea și Păstăioasele și adeca: linte cu fl. 12—14; măzarea cu fl. 11—13; fasole cu fl. 9.50—11.50; sămână de ceneapă cu fl. 9.75—10; sămână de in cu fl. 13.50—14; măzaiul cu fl. 7.25—7.50; toate per 100 chilograme; lâncile au trecut cu fl. 55—60 per 56 chilograme, apoi cu fl. 1.85—3.50 per chilogram.

Porci în număr total per 54,120 n'au avut prea mare căutare de astădată. Din Ungaria de Jos au fost în targ 4440, din România 140 și din Ardeal 40 capete; unsăre de porc s'vândut cu fl. 56—57 fară vas, eară cu vas cu tot cu fl. 58.50—60; slăniță cu fl. 49.50—54; său cu fl. 45—46; spirtul en gros cu fl. 33.50; en detail cu fl. 34—35 per 10,000 litre %.

Peile n'au cam avut trecere. S'au vândut puține, dară tot cam cu prețurile din septembrie trecută și adeca: cele de bou din Banat cu fl. 135—140; din Ardeal cu fl. 140—145; cele de vacă cu fl. 108—115; cele de vită cu fl. 210—215 toate per 100 chilograme, cele de cal cu

litri %.

Peile n'au cam avut trecere. S'au vândut puține, dară tot cam cu prețurile din septembrie trecută și adeca: cele de bou din Banat cu fl. 135—140; din Ardeal cu fl. 140—145; cele de vacă cu fl. 108—115; cele de vită cu fl. 210—215 toate per 100 chilograme, cele de cal cu

litri %.

Domnii acionari ai Institutului de credit și de economii „Albina“ se invită prin aceasta în vertea § 19 al statutelor societății la

A VII adunare generală ordinată,

care se va juă la Sibiu în 19 Martie 1880 stîl nou, înainte de ameađi la 10 ore în casa institutului (strada Bayer Nr. 1).

O bjectele:

- Raportul direcțiunei asupra gestiunii anului 1879, bilanțul aceluia și raportul comitetului de revisiune.
- Fiecare dividendar.
- Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.
- Fiecare prețul marcelor de prezentă.
- Alegerea a doi membrii de direcțiune în sensul § 36 din statut.

Domnii acionari, carii în sensul §§ 22, 23 și 24 din statutul societății îvoiesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotenți, sunt rugați a și depune la cassa institutului acțiunile lor și eventual dovedile de plenipotență cel mult până în 16 Martie 1880 stîl nou după ameađi la 6 ore.

Sibiu, 27 Ianuarie 1880.

fl. 11.50—12.50 părchea. Alte soiuri de pei n'au avut căutare.

Estră din foaia oficială „Budapest Közlöny“

Licității: în 1, 2, 3, 4, Martie și 5, 6, 7 și 8 Aprilie imob. lui Teodor și Maria Sut în Borgo-Tiha, B. Murășeni, B. Bistrita și B. Prund (judec. Nasăud); în 2 Martie și 2 Aprilie imob. lui Ioan Păstukă în Copșa mare (trib. Cluj); în 31 Martie și 1 Mai imob. soției lui Francisc Sarkozy în Mihállyab (judec. cere. Székelyhida); în 5 Martie și 5 Aprilie imob. A. Nicie Rus în Dobrocina (trib. Dej); în 15 Martie și 15 Aprilie imob. lui Iosif Solomon în Porumbacul de sus (judec. cere. Făgăraș); în 30 Martie și 30 Aprilie imob. rețasmului după soția lui Carol Ferenczi în Dej (trib.); în 10 Februarie imob. lui Ilisie Bica în Voivodenii mari (trib. Dej); în 22 Martie și 22 Aprilie imob. soției lui George Kamarami în Simeria în 16 Martie și 16 Aprilie imob. lui Petru Frenczon în Nădăjdia de jos (trib. Deva); în 14 Februarie imob. lui George Gusu în Avrig (trib. Sibiu).

Nr. 10.

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei valante de clase III Spania la în protopresbiteratul Mureșului se scrie nou concurs cu terminul până la 3 Februarie a.c.

Emolumentele sunt tot cele cuprinse în concursul prim, publicat în „Tel. Rom.“ Nrri 36, 37 și 38 din a. 1879 cu adusul de 14 jugere portiune canonice.*

Doritorii de a ocupa această parohie au a'și adresa concurselor înscrise conform „statutului organic“ și dispozițiunilor sinodale din a. 1873, la subscrișul (p. u. Maros-Ujvár) până la terminul arătat.

Sânăbenedic, 15 Ianuarie 1880.

In conțeleger cu comitetul parochial.

Artemiu Crișan m. p.; 3—3 adm. prot.

* În Nrr 8 și 9, au remas aceste judecări din eroare afară, — cea ce prin acestea se îndreaptă.

Înscințare.

Deschidădu-se în 1 Martie n. a. c. în institutul reg. de moșt din Sibiu instrucțiune pentru moase, candidațile de moșt de naționalitatea română și nemțească sunt provocate a se inscrie până la terminul indicat la subscrișul spre a fi primite în curs.

Sibiu 31 Ianuarie 1880.

Dr. Lukacs Mikulics.

[2] 1—4 profesor ord. de moșt.